

PARAULA I VIDA

Teresa de Calcuta, la mare dels pobres

Aquest diumenge 4 de setembre la **Mare Teresa de Calcuta**, Agnes Gonxha Bojaxhiu (nascuda a Skopje, actual Macedònia, 1910 - Calcuta, Índia 1997) la religiosa albanesa nacionalitzada índia, que va ser premi Nobel de la Pau el 1979, serà canonitzada pel Papa Francesc. Tenim en ella un gran exemple d'amor a Déu i al proïsme, un gegant de la caritat, i una potent intercessora.

«A vegades sentim que el que fem és tan sols una gota en el mar, però el mar seria menys si li faltés una gota», deia plena de confiança la Mare Teresa. «Avui dia està de moda parlar dels pobres. Per desgràcia, no ho està parlar-los a ells». Després d'analitzar les seves obres i èxits, el Papa Sant Joan Pau II va dir: «¿On trobava ella la força i la perseverança per posar-se totalment al servei dels altres? En la contemplació silenciosa de Jesucrist, el seu Sant Rostre, el seu Sagrat Cor». En privat i durant gairebé 50 anys, fins al final de la seva vida, la Mare Teresa va experimentar dubtes sobre les seves creences religioses. No sentia la presència de Déu en absolut. Però es va mantenir fidel, perseverant i plena d'o-

bres d'amor. La fe de la Mare Teresa que Déu estava treballant a través d'ella es va mantenir intacta. Va ser la seva llarga nit fosca de l'ànima. En la seva primera encíclica, *Déu és amor*, Benet XVI va esmentar Teresa de Calcuta en tres ocasions i va dir: «La beata Teresa de Calcuta és un exemple evident que el temps dedicat a Déu en l'oració no només deixa de ser un obstacle per a l'eficàcia i la dedicació a l'amor al proïsme, sinó que és en realitat una font inesgotable per a això.»

Va fundar les **Missioneres de la Caritat** que a més dels vots de pobresa, castedat i obediència afegeixen un quart vot de lliurar tota la vida i amb caràcter exclusiu als pobres més pobres, sense acceptar cap recompensa per aquest treball. Els Germans de les Missioneres de la Caritat es funden en 1963, i una branca contemplativa de les Germanes es crea en 1976. En 1984 la Mare Teresa va fundar amb el P. Joseph Langford els Pares Missioners de la Caritat. Totes les branques ajuden els pobres: refugiats, exprostitutes, malalts mentals, infants abandonats, leprosos, víctimes de la sida, gent gran i convalescents... I com ella deia: «Pobres són sobretot els que no se-

senten estimats ni volguts, els abandonats, els pobres en el cor i en l'esperit». La Mare Teresa va participar vivament en el debat sobre les qüestions més crucials del seu temps, a les quals no va ser mai aliena. Així, al maig de 1983, durant la Primera Trobada Internacional de Defensa de la Vida, va defensar amb vehemència la doctrina de l'Església, conceptiva, antiavortista i contrària al divorci. Atenia milers de desheretats i moribunds sense importar-li a quina religió pertanyien: «El nostre criteri d'ajuda no són les creences, sinó la necessitat. Mai no permetem que algú s'allunyi de nosaltres sense sentir-se millor i més feliç, ja que hi ha al món una altra pobresa pitjor que la material: el menyspreu que els marginats reben de la societat, que és la més insuportable de les pobreses». I sempre va defensar el seu ideal basat en l'acció per sobre de les organitzacions. La seva vida i la seva exemplaritat ha arribat a tot el món, ja que en ella la gràcia de Déu ha estat més poderosa que l'egoisme, la incredulitat i el pecat.

Que ens encomani el seu amor a Déu i als pobres!

† **Joan-Enric Vives**
Arquebisbe d'Urgell

ACTUALITAT

La Mare de Déu de Meritxell, a Torreciutat

El proper dia 1 d'octubre l'Associació Andorrana de Vehicles Antics (A.A.V.A.) durà a terme un pelegrinatge al Santuari de Torreciutat i faran ofrena al Santuari d'una imatge de la Mare de Déu de Meritxell, patrona del Principat d'Andorra.

Dimecres dia 20 de juliol, l'Arquebisbe d'Urgell i Copríncep episcopal d'Andorra, Mons. Joan-Enric Vives, va rebre en audiència al Palau Episcopal de La Seu d'Urgell la Junta de l'Associació Andorrana de Vehicles Antics, que ha fet donació d'aquesta imatge, encapsada pel President de l'Associació, Sr. Lluís Dejuan. El Copríncep beneí la nova imatge, que mostrarà el vincle existent entre el Santuari-Basilica de la Mare de Déu de Meritxell i el de Torreciutat, ja que tots dos formen part de l'anomenada «Ruta Mariana» que integra els principals santuaris marians d'Europa: Lourdes, Montserrat, el Pilar, Torreciutat i Meritxell.

APUNTS PER A L'ANÀLISI

Vull seguir Jesús

Dia d'estiu en un dels campaments que organitza una escola. Els acampats, un bon grup de joves, estudiants d'ESO. Els monitors, antics alumnes, ara universitaris que han seguit la formació reglada per a aquest tipus d'activitat de lleure i la formació que comporta treballar al costat de companys amb anys d'experiència, entusiasme i sentit de pertinença a un grup amb una identitat educativa ben definida. És una activitat tradicional a l'escola, fa molts anys que s'organitza. L'equip de monitors està cohesionat, es treballa a fons la preparació de l'activitat i la seva revisió.

No tots els acampats són creients i practicants, però tots saben que l'Evangeli de Jesús és al rerefons del que es fa i es diu al campament. La vivència i celebració de la fe són aspectes contemplats en el dia a dia de les activitats. El consiliari fa molts anys que els acompanya. Ara que ja és gran, encara visita cada any els cinc campaments. Avui han celebrat l'eucaristia. Ben preparada i ambientada en el temple de la natura, obert a la immensitat del cel. Acabada la celebració, un noi de catorze anys s'ha apropat al celebrant i, sense massa preàmbuls, li ha preguntat al sacerdot: «El curs vinent

seràs a l'escola?». I després de la resposta: «Confio que sí», ha afegit: «Vull que em preparis per al baptisme i per fer la primera comunió. Vull seguir Jesús». Quina petició tan magnífica en la seva senzillesa! «Vull seguir Jesús». I quina satisfacció per als seus educadors, que han fet present Jesús en tants campaments, com un monitor més!

Aquesta petició enceta el camí de la iniciació cristiana que, amb l'ajuda de Déu i el testimoni dels catequistes i de la comunitat, acabarà en els sagraments d'iniciació a la vida nova en el Crist al qual s'unirà de manera especial. En el temps de preparació re-

brà els coneixements que l'introduiran en la vida cristiana; descobrirà la centralitat de la Paraula procurant fer-ne referent de vida; la possibilitat d'adreçar-se a Déu —Pare, Fill i Esperit Sant— en la pregària; la dimensió comunitària eclesial de les celebracions en la litúrgia i l'exercici de l'amor en la caritat. «És a dir, els qui viuen en Crist són una creació nova. El que era antic ha passat; ha començat un món nou» (2Co 5,17). Fet el camí de preparació serà plena de sentit l'afirmació feta en acabar la missa del campament: «Vull seguir Jesús.»

Enric Puig Jofra, SJ

PALABRA Y VIDA

Teresa de Calcuta,
la madre de los pobres

Este domingo 4 de septiembre la **Madre Teresa de Calcuta**, Agnes Gonxha Bojaxhiu (nacida en Skopje, actual Macedonia, 1910 - Calcuta, India 1997) la religiosa albanesa nacionalizada india, que fue premio Nobel de la Paz en 1979, será canonizada por el Papa Francisco. Tenemos en ella un gran ejemplo de amor a Dios y al prójimo, una gigante de la caridad, y una potente intercesora.

«A veces sentimos que lo que hacemos es tan solo una gota en el mar, pero el mar sería menos si le faltara una gota», decía llena de confianza la Madre Teresa. «Hoy día está de moda hablar de los pobres. Por desgracia, no lo está hablarles a ellos». Tras analizar sus obras y logros, el Papa San Juan Pablo II dijo: «¿Dónde encontraba ella la fuerza y la perseverancia para ponerse totalmente al servicio de los demás? En la contemplación silenciosa de Jesucristo, su Santo Rostro, su Sagrado Corazón». En privado y durante casi 50 años, hasta el final de su vida, la Madre Teresa experimentó dudas sobre sus creencias religiosas. No sentía la presencia de Dios en absoluto. Pero se mantuvo fiel, perseverante y llena de obras de amor. La fe de la Madre Teresa de que Dios estaba trabajando a través de ella se mantuvo intacta. Fue su larga noche oscura del alma. En su primera encíclica, *Dios es amor*, Benedicto XVI mencionó a Teresa de Calcuta en tres ocasiones y dijo: «La beata Teresa de Calcuta es un ejemplo evidente de que el tiempo dedicado a Dios en la oración no sólo deja de ser un obstáculo para la eficacia y la dedicación al amor al prójimo, sino que es en realidad una fuente inagotable para ello.»

Fundó las **Misioneras de la Caridad** que además de los votos de pobreza, castidad y obediencia añaden un cuarto voto de entregar toda la vida y con carácter exclusivo a los pobres más pobres, sin aceptar recompensa alguna por este trabajo. Los Hermanos de las Misioneras de la Caridad se fundan en 1963, y una rama contemplativa de las Hermanas se crea en 1976. En 1984 la Madre Teresa fundó con el P. Joseph Langford los Padres Misioneros de la Caridad. Todas las ramas ayudan a los pobres: refugiados, exprostitutas, enfermos mentales, niños abandonados, leprosos, víctimas del sida, ancianos y convalecientes... Y como ella decía: «Pobres son sobre todo los que no se sienten queridos ni amados, los abandonados, los pobres en el corazón y en el espíritu». La Madre Teresa participó vivamente en el debate sobre las cuestiones más cruciales de su tiempo, a las que no fue nunca ajena. Así, en mayo de 1983, durante el Primer Encuentro Internacional de Defensa de la Vida, defendió con vehemencia la doctrina de la Iglesia, conceptiva, antiabortista y contraria al divorcio. Atendía a miles de desheredados y moribundos sin importarle a qué religión pertenecían: «Nuestro criterio de ayuda no son las creencias, sino la necesidad. Jamás permitimos que alguien se aleje de nosotras sin sentirse mejor y más feliz, pues hay en el mundo otra pobreza peor que la material: el desprecio que los marginados reciben de la sociedad, que es la más insoportable de las pobreza». Y siempre defendió su ideario basado en la acción por encima de las organizaciones. Su vida y su ejemplaridad ha llegado a los confines de la tierra, pues en ella la gracia de Dios ha sido más poderosa que el egoísmo, la incredulidad y el pecado.

¡Que nos transmita su amor a Dios y a los pobres!

† **Joan-Enric Vives**
Arzobispo de Urgell

Suport als infants a l'inici de curs

Càritas d'Urgell, de Lleida i de Solsona han portat a terme, des del 19 de juliol, una iniciativa que té com a finalitat que tots els nens i nenes puguin seguir el curs escolar en igualtat de condicions.

Es tracta de la campanya «Cap nen sense oportunitats en l'escola!», que es duu a terme amb el suport de la cadena de supermercats lleidatana Plusfresc, fins al pròxim dissabte 7 de gener de 2017.

Fins aleshores, Càritas i Plusfresc es marquen el repte de reunir els fons suficients com per poder proporcionar ajuts econòmics per a material i llibres escolars, beques menjador i activitats extraescolars. Aquestes donacions es podran dur a terme a la caixa d'aquests supermercats mitjançant l'activació d'un codi. A més, s'organitzaran diverses activitats en aquests mesos, els be-

nefícies de les quals es destinaran també a la campanya.

La cantant Marina Rossell, que ha apadrinat el projecte, ha fet una crida a la participació: «el somriure d'un nen no té preu. Sumeu-vos a la campanya i feu que es multipliquin els somriures». Josep Casanova, director de Càritas Diocesana d'Urgell, ja va assegurar en la presentació de la campanya, al mes de juliol, que «volem que tots els nens i nenes

de Lleida tinguin les mateixes oportunitats dins l'escola, independentment de quina sigui la seva situació econòmica». Per la seva banda, Rafel Oncins, responsable de RSE a Plusfresc, va valorar sumar-se a una campanya «que té com a principal objectiu estar al costat d'un dels col·lectius més vulnerables, fent que facin front a les seves tasques escolars d'una manera molt més alegre i esperançadora».

▀ **Cent anys de veneració a la Mare de Déu del Carme.** Celebrem els cent anys de l'erecció canònica de l'«Associació Carmel-Parroquial» a la Parròquia de Santa Maria de Balaguer, per part del Bisbe d'Urgell Dr. Joan Benlloch.

Amb motiu d'aquesta efemèride, i a proposta de la Parròquia de Santa Maria de Balaguer, l'Arquebisbe Joan-Enric Vives va aprovar aquest estiu uns nous Esta-

tuts reformats d'aquesta Associació, que tenen com a finalitat fomentar el culte i la devoció a la Mare de Déu, sota l'advocació del Carme.

El dia 16 de juliol, l'Arquebisbe Joan-Enric va presidir l'Eucaristia a l'església d'El Miracle de Balaguer. Concelebraren el Rector i Arxiprest, Mn. Joan Pujol i els preveres de la ciutat. Els membres de l'Associació i els fidels

de Balaguer van omplir el temple. A l'homilia de l'Eucaristia, l'Arquebisbe recordà la història de l'advocació del Carme, i animà els fidels a abandonar els actuals ídols que puguem tenir: el poder, el diner, el figurar, el consumisme, i adorar el Senyor, ja que Ell és l'únic Déu.

Al final de la Missa s'imposà l'escapulari als nous membres de l'Associació.

LA VEU DEL PAPA FRANCESC

La pregària humil
obté misericòrdia

Jesús ens vol ensenyar quina és l'actitud que cal tenir per pregar i demanar la misericòrdia del Pare. És la paràbola del fariseu i el publicà (Lc 18,9-14).

Ambdós protagonistes puguen al temple per pregar, però actuen de manera molt diferent i obtenen resultats oposats. En resum, el fariseu, que es té per just, deixa de banda el manament més important: l'amor a Déu i al pròxim.

No n'hi ha prou de preguntar-nos si preguem molt o poc, hem de preguntar-nos també com preguem, o millor, com està el nostre cor: és important examinar-lo per avaluar els pensaments, els

sentiments, i eradicar l'arrogància i la hipocresia. Només hem de pregar presentant-nos davant Déu tal com som.

La paràbola ensenya que s'és just o pecador no per la pertinença social que es té, sinó per la manera de relacionar-se amb Déu i per la manera de relacionar-se amb els germans. Els gestos de penitència i les poques i senzilles paraules del publicà donen testimoni de la consciència de la seva condició miserable. La seva pregària és essencial. Actua com un humil, segur només que és un pecador que necessita compassió. Si el fariseu no demanava res era perquè ja ho tenia tot, el publicà

només pot demanar la misericòrdia de Déu.

Presentant-se amb les mans buides, amb el cor nu i reconeixent-se pecador, el publicà ens ensenya a tots nosaltres la condició necessària per a rebre el perdó del Senyor.

Jesús acaba la paràbola amb una frase: «Jo us dic que aquest va baixar perdonat a casa seva, i no l'altre; perquè tothom qui s'enalteix serà humiliat, però el qui s'humilia serà enaltit» (v. 14).

Déu té una debilitat: la debilitat pels humils. Davant un cor humil, Déu obre completament el seu cor.

(Dimecres, 1 de juny de 2016.)

Celebració de la Festa de Meritxell commemorant els 40 anys de la construcció del nou Santuari

El proper 8 de setembre se celebrarà al Santuari-Basílica de Meritxell una diada important; en la celebració de la Festa Nacional d'Andorra, Mons. Paul R. Gallagher, Arquebisbe-Secretari de la Santa Seu, visitarà el Principat.

Enguany, la diada celebrarà els 40 anys de la inauguració de l'edifici del nou Santuari: fou el dia 8 de setembre de 1976, amb una missa solemne presidida per Mons. Martí i Alanis.

L'encàrrec de l'obra va ser fet pel Consell General a l'arquitecte català Ricard Bofill. Hi assistiren totes les forces vives del Principat. Havien passat només quatre anys des que la nit del dia 8 de setembre es va declarar l'incendi que va destruir el Santuari de Meritxell. Aquella petita i antiga església, d'origen romànic del segle XII, destruïda pel foc l'any 1972, ha estat recuperada més endavant com a sala d'exposició permanent.

Meritxell és més que un edifici per als andorrans. És un lloc de pau, obert al paisatge i la natura que l'envolta, que emmiralla la cultura i la personalitat andorranes. La Mare de Déu és la patrona d'Andorra. El Conjunt Històric de Meritxell, constituït pel Santuari vell (o Antic Santuari) i el Santuari nou, està declarat bé d'interès cultural pel Govern d'Andorra i basílica pel Papa Francesc el 2014.

La celebració del proper dijous dia 8 de setembre, serà un dia molt especial, donat que Mons. Paul R. Gallagher, Arquebisbe Secretari (Ministre) de la Santa Seu per a les Relacions amb els Estats ha acceptat la invitació del Copríncep episcopal i el Govern d'Andorra per visitar el

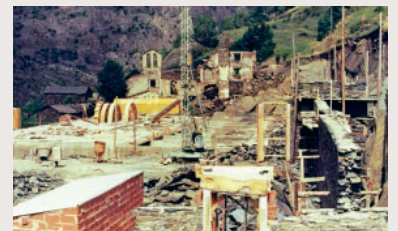
El procés de l'obra i els materials

En les primeres converses per definir el disseny del nou Santuari de Meritxell Ricard Bofill va presentar un santuari grandios i colossal, concebut sota la creació d'un gran espai que impactés visualment i que sobretot, estigués integrat en el paisatge que l'envolta. Entre els elements inicialment ideats, un viaducte que connectava les muntanyes de la Vall, un llac artificial, un pont, un carrer amb comerços i restaurants, una gran escalinata amb terrasses, petits refugis i escultures, a més dels amfiteatres per a celebracions populars i actes culturals.

D'aquesta idea inicial, Ricard Bofill només va plasmar una petita part, la que avui en dia es pot veure. El projecte va haver de ser

explicat molt bé, i va trigar uns anys a ser acceptat pels devots i pelegrins. Aquesta construcció s'inicia el dia 8 de setembre de 1974, i tot i que les obres no estaven totalment acabades, el dia 8 de setembre de 1976 es va inaugurar.

És un edifici de volums geomètrics variats i molt marcats, i fusiona diversos estils artístics. Els materials volen explicar l'austeritat i l'absència d'ornamentació. Els materials utilitzats simbolitzen els diferents elements naturals que l'envolten: la pissarra de pedra, extreta de la mateixa muntanya, la blancor del sostre i el terra, que simbolitzen la neu; els recobriments de coure en terrats i torre, la gran vidriera és font de llum.

Principat els dies 7 i 8 de setembre. Durant la missa, beneirà les obres del nou cambril per a la imatge de la Mare de Déu de Meritxell de la Basílica-Santuari, quan s'escauen els 40 anys de la construcció i consagració del nou Santuari, que han estat diri-

gides per l'arquitecte canillenc Antoni Pol. El Santuari és també una obra representativa de l'arquitectura religiosa contemporània, que alhora és considerada com un dels exponents més importants de l'arquitectura d'Andorra de finals del segle XX.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

5. ■ Dilluns (lit. hores: 3a setm.) [1C 5,1-8 / SI 5 / Lc 6,6-11]. Sant Llorenç Giustiniani (1433-1455), bisbe de Venècia; santa Obdúlia, vg. i mr.; santa Teresa de Calcuta, fundadora de les Missioneres de la Caritat (MC).

6. ■ Dimarts [1C 6,1-11 / SI 149 / Lc 6,12-19]. Sant Zacaries, profeta; sant Eleuteri, abat; Servites: beat Bonaventura de Forlí, prev.

7. ■ Dimecres [1C 7,25-31 / SI 44 / Lc 6,20-26]. Sant Albí, bisbe; santa Regina, vg. i mr.; santa Judit, personatge bíblic.

8. □ Dijous [Mi 5,1-4a (o bé: Rm 8,28-30) / SI 12 / Mt 1,1-16.18-23 (o bé més breu: Mt 1,18-23)]. Naixement de la Verge Maria, festa de tradició oriental (s. v) i de nombroses advocacions: Núria, Meritxell,... (marededéus trobades) i d'altres; a Urgell: territori de Catalunya: Mare de Déu de Núria —patrona principal de la diòcesi d'Urgell—; al Principat d'Andorra: la Mare de Déu de Meritxell —patrona d'Andorra—; sant Adrià, soldat i mr. a Nicomèdia (303); sant Sergi I, papa (siríac,

687-701); santa Adela (s. XI), religiosa.

9. □ Divendres [1C 9,16-19.22-27 / SI 83 / Lc 6,39-42]. Mare de Déu del Claustre; Sant Pere Claver (Verdú 1580 - Cartagena d'Índies 1654), prev. jesuïta, apòstol dels esclaus a Colòmbia; santa Felícia; beat Frederic Ozanam.

10. ■ Dissabte [1C 10,14-22 / SI 115 / Lc 6,43-49]. A Tortosa: beat Jacint Orfanell, mr. a Nagasaki (1622), nat a la Jana (Maestrat); a Sant Feliu de Llobregat: beats Domènec Cas-

tellet (1592-1627), d'Esparreguera, i Lluís Eixarc (1597-1628), de Barcelona, prevs. dominicans i mrs. a Omura; beat sant Nicolau de Tolentino, prev. agustinia.

11. ■ Diumenge vinent, XXIV de durant l'any (lit. hores: 4a setm.) [Ex 32,7-11.13-14 / SI 50 / 1Tm 1,12-17 / Lc 15,1-32 (o bé més breu: 15,1-10)]. Beat Bonaventura Gran (Riudoms 1620 - Roma 1684), rel. franciscà; sant Protus i sant Jacint, germans màrtirs (s. IV); santa Teodora Alexandrina, penitent.

Diuenge XXIII de durant l'any

COMENTARI

Estimem molt família i amics i estimem Déu encara més

Salomó es pregunta *quin home pot conèixer què desitja Déu? Qui pot descobrir la voluntat de Déu?* I ho raona: *Si ens costa descobrir allò mateix que tenim entre mans —les coses de la terra—, qui hauria estat capaç de trobar un rastre de les coses del cel?*

Només el do diví de la Saviesa li permetrà conèixer *què desitja Déu* i així guiar el Poble amb *la Saviesa que salva*.

En la seva carta-targeta a Filèmon, intercedeix l'Apòstol a favor d'Onèsim situant la qüestió com una cosa de tres: l'amo *Filèmon*, l'esclau *Onèsim* i l'amic *Pau*.

Però sempre amb Crist com a únic Senyor de tots tres.

La súplica de Pau és *a favor del meu fill Onèsim que he engendrat a la fe estant a la presó*. La fugida de l'esclau és vista com a providencial: *Qui sap si l'esclau Onèsim es va separar un moment de l'amo Filèmon perquè ara el recobris no ja com esclau sinó com un germà estimat*.

Jesús anava amb molta gent: això és ocasió per recordar les condicions per a ser deixeble/seguidor de Jesús.

Si algú vol venir amb mi i no m'estima més que el pare i la mare.. i la pròpia vida, no pot ser deixeble meu.

La sentència no contraposa en disjuntiva l'amor a Jesús i l'amor a la família sota l'esquema «o l'un o l'altre», sinó que estableix un paral·lelisme comparatiu de superioritat sobre la base d'un amor reconegut per tothom com molt alt (*l'estima al pare i la mare, l'esposa i els fills*) per així concloure que cal estimar Jesús encara més.

No es vol rebaixar l'amor familiar sinó subordinar-lo a l'amor a Déu que enforteix tot autèntic amor. Només amb un amor a Jesús ben alt i fidel viurà el cristià l'amor a Déu *amb tota l'ànima, amb tot el cor i amb totes les forces*.

Per a un cristià, Déu no pot ser «un valor més».

Dues paràboles il·lustren l'ensenyament de Jesús sobre les exigències de la vocació cristiana. No és prou el desig de *construir una torre o d'anar a combatre contra un altre* sense la previsió de *calcular-ne primer les despeses i deliberar primer si pot fer front al qui ve contra ell*.

Per fer realitat la il·l·lusió de *venir amb Jesús* cal la virtut de la «prudència» consistent a discernir el bé veritable, i usar els mitjans necessaris per aconseguir-lo.

Mn. José Luis Arín

▶ Lectura del llibre de la Saviesa (Sv 9,13-18)

Quin home pot conèixer què desitja Déu? Qui pot descobrir la voluntat del Senyor? Perquè els raonaments dels mortals són insegurs, són incertes les nostres previsions: el cos que es descompon afeixuga l'ànima, aquesta cabana de terra és una càrrega per a l'esperit, capaç de meditar. Si amb prou feines ens afigurem les coses de la terra, si ens costa descobrir allò mateix que tenim entre mans, qui haurà estat capaç de trobar un rastre de les coses del cel? Qui hauria conegut mai què desitjàveu, si vós mateix no haguéssiu donat la saviesa, si no haguéssiu enviat de les altures el vostre Esperit Sant? Així s'han redreçat els camins dels habitants de la terra, els homes han après a conèixer què és del vostre grat, i la saviesa els salva.

▶ Salm responsorial (89)

R. *Al llarg de tots els segles, Senyor, heu estat sempre la nostra muralla.*

Vós feu tornar els homes a la pols dient-los: / «Torneu-vos-en, fills d'Adam.» / Mil anys als vostres ulls són com un dia que ja ha passat, / com el relleu d'una guàrdia de nit. R.

Quan preneu els homes, / són com un somni en fer-se dia, / són com l'herba que s'espiga: / ha tret florida al matí, / al vespre es marceix i s'asseca. R.

Ensenyeu-nos a comptar els nostres dies / per adquirir la saviesa del cor. / Calmeu-vos, Senyor, què espereu? / Sigueu pacient amb els vostres servents. R.

Que el vostre amor no trigui més a saciar-nos / i ho celebrarem amb goig tota la vida. / Que l'amabilitat del Senyor reposi damunt els seus servents. / Doneu encert a l'obra de les nostres mans. R.

▶ Lectura de la carta de sant Pau a Filèmon (Flm 9b-10.12-17)

Estimat: Jo, Pau, ambaixador de Crist i pres per causa d'ell, recorro a tu intercedint a favor del meu fill Onèsim, jo que l'he engendrat en la fe estant a la presó. Ara te'l retorno com si t'enviés el fruit de les meves entranyes. Jo hauria volgut retenir-lo al meu costat perquè em servís en lloc teu mentre seré a la presó per causa de l'evangeli, però no he volgut fer res sense el teu consentiment: no m'hauria agradat obligar-te a fer un favor com aquest, si tu no el feies de bon grat. Qui sap si, providencialment, Onèsim se separà un moment de tu perquè ara el recobris per sempre, i no com esclau, sinó molt més que això: com un germà estimat. Ho és moltíssim per a mi, però més encara ho ha de ser per a tu, tant humanament com en el Senyor. Per tant, si em comptes entre els qui tenim part en uns mateixos béns, rep-lo com em rebries a mi mateix.

▶ Lectura de l'evangeli segons sant Lluç (Lc 14,25-33)

En aquell temps, Jesús anava amb molta gent. Ell es girà i els digué: «Si algú vol venir amb mi i no m'estima més que el pare i la mare, que l'esposa i els fills, que els germans i les germanes, i fins i tot que la pròpia vida, no pot ser deixeble meu. Qui no porta la seva creu per venir amb mi, no pot ser deixeble meu. Suposem que algú de vosaltres vol construir una torre. ¿No us asseureu primer a calcular-ne les despeses per veure si teniu recursos per acabar-la? Perquè, si després de posar els fonaments, no podíeu acabar l'obra, tots els qui ho veurien començarien a burlar-se'n i dirien: "Aquest home havia començat a construir, però no pot acabar." Si un rei vol anar a combatre amb un altre, ¿no s'asseurà primer a deliberar si amb deu mil homes podrà fer front al qui ve contra ell amb vint mil? I si veia que no pot, quan l'altre encara és lluny li enviarà delegats a negociar la pau. Així també ningú de vosaltres no pot ser deixeble meu si no renuncia a tot el que té.»

▶ Lectura del libro de la Sabiduría (Sb 9,13-18)

¿Qué hombre conocerá el designio de Dios?, o ¿quién se imaginará lo que el Señor quiere? Los pensamientos de los mortales son frágiles e inseguros nuestros razonamientos, porque el cuerpo mortal oprime el alma y esta tienda terrena abruma la mente pensativa. Si apenas vislumbramos lo que hay sobre la tierra y con fatiga descubrimos lo que está a nuestro alcance, ¿quién rastreará lo que está en el cielo?, ¿quién conocerá tus designios, si tú no le das sabiduría y le envías tu santo espíritu desde lo alto?

Así se enderezaron las sendas de los terrestres, los hombres aprendieron lo que te agrada y se salvaron por la sabiduría.

▶ Salmo responsorial (89)

R. *Señor, tú has sido nuestro refugio de generación en generación.*

Tú reduces el hombre a polvo, / diciendo: «Retornad, hijos de Adán». / Mil años en tu presencia son un ayer que pasó; / una vela nocturna. R.

Si tú los retiras / son como un sueño, / como hierba que se renueva / que florece y se renueva por la mañana, / y por la tarde la siegan y se seca. R.

Enséñanos a calcular nuestros años, / para que adquiramos un corazón sensato. / Vuélvete, Señor, ¿hasta cuándo? / Ten compasión de tus siervos. R.

Por la mañana sácianos de tu misericordia, / y toda nuestra vida será alegría y júbilo. / Baje a nosotros la bondad del Señor / y haga prósperas las obras de nuestras manos. / Sí, haga prósperas las obras de nuestras manos. R.

▶ Lectura de la carta del apóstol san Pablo a Filemón (Flm 9b-10.12-17)

Querido hermano: Yo, Pablo, anciano, y ahora prisionero por Cristo Jesús, te recomiendo a Onésimo, mi hijo, a quien engendré en la prisión. Te lo envío como a hijo. Me hubiera gustado retenerlo junto a mí, para que me sirviera en nombre tuyo en esta prisión que sufro por el Evangelio; pero no he querido retenerlo sin contar contigo: así me harás este favor, no a la fuerza, sino con toda libertad.

Quizá se apartó de ti por breve tiempo para que lo recobres ahora para siempre; y no como esclavo, sino como algo mejor que un esclavo, como un hermano querido, que si lo es mucho para mí, cuánto más para ti, humanamente y en el Señor. Si me consideras compañero tuyo, recíbelo a él como a mí.

▶ Lectura del santo evangelio según san Lucas (Lc 14,25-33)

En aquel tiempo, mucha gente acompañaba a Jesús; él se volvió i les dijo: «Si alguno viene a mí y no pospone a su padre y a su madre, a su mujer y a sus hijos, a sus hermanos y a sus hermanas, e incluso a sí mismo, no puede ser discípulo mío. Quien no carga con su cruz y viene en pos de mí, no puede ser discípulo mío.

Así, ¿quién de vosotros, si quiere construir una torre, no se sienta primero a calcular los gastos, a ver si tiene para terminarla? No sea que, si echa los cimientos y no puede acabarla, se pongan a burlarse de él los que miran, diciendo: "Este hombre empezó a construir y no pudo acabar". ¿O qué rey, si va a dar la batalla a otro rey, no se sienta primero a deliberar si con diez mil hombres podrá salir al paso del que lo ataca con veinte mil? Y si no, cuando el otro está todavía lejos, envía legados para pedir condiciones de paz. Así pues, todo aquel de entre vosotros que no renuncia a todos sus bienes no puede ser discípulo mío.»